

ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ 21+: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ
ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ ΚΑΡΥΟΧΩΡΙΟΥ
ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ: 2022-23

Σχολείο:

Νηπιαγωγείο Καρυοχωρίου

Τάξη:

Νήπια-Προνήπια

Τμήμα:

Νήπια-Προνήπια

Αριθμός μαθητών:

6

Συνολικός αριθμός εκπαιδευτικών που συνεργάζονται:

1

Στοιχεία εκπαιδευτικών (Όνομ/νυμο, Ειδικότητα):

ΠΕ60 Νηπιαγωγός, Κολύρα-Τσιγάρα Στεφανία

**Βασικός προσανατολισμός του ετήσιου Σχεδίου Δράσης
(ανάγκες μαθητών/τριών, όραμα σχολείου)**

Με τη φετινή εφαρμογή των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων, το βασικό όραμα της Σχολικής μας Μονάδας διαμορφώνεται σύμφωνα με το θεωρητικό πλαίσιο που διατρέχει το σύνολο του συγκεκριμένου αυτού προγράμματος. Στο επίκεντρο του οράματός μας βρίσκεται η επιδίωξη επιτυχούς καλλιέργειας των Δεξιοτήτων του 21ου αιώνα στις 3 βασικές κατηγορίες, στις οποίες αυτές διακρίνονται:

- α. δεξιότητες μάθησης (κριτική σκέψη, δημιουργικότητα, συνεργασία και επικοινωνία)
- β. δεξιότητες αλφαριθμητισμού
- γ. δεξιότητες ζωής (ευελιξία, ηγεσία, ανάληψη πρωτοβουλίας και παραγωγικότητα).

Παράλληλα, στο επίκεντρο του οράματός μας βρίσκεται η ανάπτυξη των κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων των μαθητών. Ο δυναμικός συνδυασμός όλων των προαναφερθέντων στοιχείων αποτελεί για τους μαθητές και τις μαθήτριες του Νηπιαγωγείου το κατάλληλο υποστηρικτικό πλαίσιο για την προσωπική τους ευημερία και ευεξία αλλά και για τη μελλοντική εξέλιξή τους σε αυτόνομα, ενεργά και παραγωγικά μέλη της κοινωνίας.

Σε άμεση συνάρτηση με το όραμα της Σχολικής μας Μονάδας, όπως αυτό περιγράφηκε στην προηγούμενη ενότητα του παρόντος Σχεδίου Δράσης, οι στόχοι του σχολείου σε σχέση με τις ενδοσχολικές ανάγκες [κατά κύριο λόγο τις ανάγκες των μαθητών/τριών] θα εστιάσουν στα εξής:

- ✓ στη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και γόνιμης συνεργασίας τόσο μεταξύ των νηπίων όσο και μεταξύ των εκπαιδευτικών
- ✓ στην καλλιέργεια των βασικών δεξιοτήτων του προγράμματος «Εργαστήρια Δεξιοτήτων», με

απώτερο στόχο την ολιστική ανάπτυξη της προσωπικότητας των νηπίων

- ✓ στην ευαισθητοποίηση των νηπίων για θέματα ζωτικής σημασίας, που αφορούν τόσο το ανθρωπογενές και το φυσικό μας περιβάλλον όσο και την προστασία του πλανήτη μας
- ✓ στη συνειδητοποίηση της ανάγκης μετάβασης από το «εγώ» στο «εμείς» καθώς και στη συνακόλουθη κινητοποίηση των μαθητών και μαθητριών και την ανάληψη δράσης για το κοινό καλό
- ✓ στην ανάπτυξη και εδραίωση αξιών όπως η συνεργασία, ο σεβασμός στη γνώμη του άλλου, η αγάπη για τον πλησίον, η αλληλεγγύη και η αποδοχή της διαφορετικότητας.
- ✓ στην εξοικείωση των νηπίων με τις Νέες Τεχνολογίες και τα ψηφιακά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

B1. Σχέδιο Δράσης του Τμήματος - Θεματικός Κύκλος «Φροντίζω το περιβάλλον»

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2022-23

	Θεματικός Κύκλος: Φροντίζω το περιβάλλον Επιμέρους Θεματική Ενότητα: <i>Κλιματική αλλαγή-Φυσικές καταστροφές, Πολιτική Προστασία</i>
Τίτλος προγράμματος:	Ο δικός μας τίτλος: «Περπατώ, περπατώ μες στο δάσος»
Στόχοι Σχεδίου Δράσης	Στον κύκλο των 7 εργαστηρίων του συγκεκριμένου προγράμματος, θα δοθεί έμφαση στην καλλιέργεια των δεξιοτήτων που αναφέρθηκαν διεξοδικά στην ενότητα «Βασικός Προσανατολισμός του Σχεδίου Δράσης». Μέσα από βιωματικές δραστηριότητες(δενδροφύτευση, περίπατος στο δάσος της περιοχής, παρατήρηση των φυτών και των φύλλων), φύλλα εργασίας και διαδικτυακά προγράμματα και δράσεις με Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε./ Κ.Ε.ΠΕ.Α Βελβεντού-Σιάτιστας, Κ.Π.Ε. Καστοριάς),το εργαστήριο αυτό έχει ως βασικό σκοπό την ευαισθητοποίηση , την εκπαίδευση και την αλλαγή συμπεριφοράς των μαθητών/τριών σε θέματα που αφορούν το περιβάλλον και συγκεκριμένα στο δασικό οικοσύστημα. Τα δάση διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη μείωση του κινδύνου φυσικών καταστροφών, όπως πλημμύρες, ξηρασίες, κατολισθήσεις και άλλα ακραία γεγονότα. Σε παγκόσμιο επίπεδο, τα δάση μετριάζουν την κλιματική αλλαγή μέσω δέσμευσης άνθρακα, συμβάλλουν στην ισορροπία οξυγόνου, διοξειδίου του άνθρακα και υγρασίας στον αέρα. Οι επιμέρους στόχοι είναι: ● Να αναγνωρίζουν τα οφέλη του δάσους για τον άνθρωπο και γενικότερα για το οικοσύστημα ● Να αντιλαμβάνονται ότι κάποιες ανθρώπινες δραστηριότητες δημιουργούν κινδύνους για το δάσος. ● Να συνειδητοποιήσουν τις συνέπειες που έχει η καταστροφή ενός δάσους, λόγω πυρκαγιάς, τόσο για τη ζωή του ίδιου του δάσους όσο και για τη ζωή του ανθρώπου. ● Να κατανοήσουν τη σπουδαιότητα της προστασίας των δασών. ● Να ενημερωθούν σχετικά με τα προληπτικά μέτρα προστασίας των δασών . ● Να αναδειχθούν οι αλληλεπιδράσεις φυσικού κι ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. ● Να αποκτήσουν οι μαθητές/τριες οικολογική συνείδηση. ● Να κατανοήσουν ότι τα δάση συνιστούν στοιχείο-κλειδί για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και γι'αυτό έχει τεράστια σημασία η προστασία τους, για να συνεχίσουν να υπάρχουν στη Γη. Η προσέγγιση της θεματικής θα είναι κατά κύριο λόγο διαθεματική και θα γίνει προσπάθεια να εμπλακούν σε αυτή όλα τα γνωστικά αντικείμενα του Νηπιαγωγείου (γλώσσα, μαθηματικά, φυσικό και ανθρωπογενές

	περιβάλλον, πληροφορική). Δεξιότητες στόχευσης του εργαστηρίου: • <u>Δεξιότητες μάθησης 21ου αιώνα(4cs)</u> Κριτική σκέψη, δημιουργικότητα, επικοινωνία, συνεργασία. • <u>Δεξιότητες ζωής</u> Κοινωνικές δεξιότητες, ενσυναίσθηση, ευαισθησία, υπευθυνότητα. • <u>Δεξιότητες του νου</u> Δημιουργική, παραγωγική, ολιστική σκέψη, κατασκευές, παιχνίδια, επίλυση προβλημάτων, αναστοχασμός. • <u>Δεξιότητες της τεχνολογίας, της μηχανικής και της επιστήμης</u> Διεπιστημονική και διαθεματική χρήση των νέων τεχνολογιών, ψηφιακός γραμματισμός.
	Διάρκεια: 7 εβδομάδες. Περίοδος υλοποίησης: Δεκέμβριος-Ιανουάριος
Εργαστήριο 1: «Εισαγωγή»	1^η δραστηριότητα: Γίνεται συζήτηση στην ολομέλεια της τάξης σχετικά με το τι γνωρίζουν οι μαθητές/τριες για το δάσος και στην συνέχεια δημιουργείται ένας εννοιολογικός χάρτης με όσα ακούστηκαν στη συζήτηση. 2^η δραστηριότητα: Αναπαραγωγή του βίντεο με τραγούδι μουσικοκινητικής αγωγής “Βόλτα στο δάσος” και αναπαράσταση των κινήσεων που υποδεικνύονται. https://www.youtube.com/watch?v=Sxt-J49SZrA&t=40s 3^η δραστηριότητα: Ανάγνωση του βιβλίου της Σγουρήs Β. Γεωργιάδη “Χριστούγεννα στο δάσος” (αφού το Εργαστήριο αυτό ξεκινά εν όψει των Χριστουγέννων), συζήτηση σχετικά με το μήνυμα που μας δίνει για το δάσος και την προστασία του και στη συνέχεια μοιράζεται στους μαθητές/τριες σχετικό φύλλο αξιοποίησης του παραμυθιού.
Εργαστήριο 2 «Δενδροφύτευση»	Οι βασικές ρουτίνες (στρατηγικές) σκέψης που θα αξιοποιηθούν θα είναι οι εξής: 1)α. «Βλέπω-Σκέφτομαι-Αναρωτιέμαι», β. «Τι σε κάνει να το λες αυτό;», γ. Λεπτομέρειες. Ενισχύεται η ικανότητα των μαθητών/τριών να παρατηρούν, να συγκρίνουν και να διαχειρίζονται κάθε νέα πληροφορία με δημιουργικό τρόπο. 1η δραστηριότητα: Οργανώνεται περίπατος στο χωριό που βρισκόμαστε, ώστε να παρατηρήσουν οι μαθητές/τριες τη φύση. 2^η δραστηριότητα: Παρατήρηση των φυτών, των δέντρων και των φύλλων. Σύγκριση των φυτών και των φύλλων, ώστε οι μαθητές/τριες να διαπιστώσουν ότι είναι διαφορετικά (μέγεθος, χρώμα, υφή). 3η δραστηριότητα: Μαζί με το 1ο Δημοτικό Σχολείο Αγίας Παρασκευής και σε συνεργασία με την τοπική κοινότητα και το ΕΚΕΤΑ(Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης) στο πλαίσιο του προγράμματος Life Terra, οι μαθητές/τριες φυτεύουν δέντρα στο χωριό τους. Η εμπειρία είναι μοναδική για τα παιδιά, αφού τους δίνεται η ευκαιρία να κατανοήσουν πόσο σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η φύτευση δέντρων στην ισορροπία του περιβάλλοντος.
Εργαστήριο 3 «Τα μυστικά του δάσους»	1η δραστηριότητα: Συμμετοχή του Νηπιαγωγείου στο πρόγραμμα του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Καστοριάς «Τα μυστικά του δάσους». Μέσα από μία όμορφη ιστορία ενός σκίουρου, τα παιδιά μπορούν να συνειδητοποιήσουν ότι το δέντρο είναι χρήσιμο σε πολλά ζώα, επομένως τα πολλά δέντρα βοηθούν ακόμα περισσότερα ζώα! Κι αν χάνονται πολλά δέντρα, τι μπορεί να συμβεί; Οι βασικές ρουτίνες (στρατηγικές) σκέψης που θα αξιοποιηθούν θα είναι οι εξής: 1)α. «Βλέπω-Σκέφτομαι-Αναρωτιέμαι», β. «Τι σε κάνει να το λες αυτό;», γ. Λεπτομέρειες. 2^η δραστηριότητα: Μοιράζεται στα παιδιά φύλλο αξιοποίησης της ιστορίας του σκίουρου, που ζητά να ζωγραφίσουν τη γιορτή που οργάνωσαν τα ζώα προς τιμήν του δέντρου.

	3^η δραστηριότητα: Δημιουργούνται παζλ διαδικτυακά στο jigsawplanet.com, που μπορούν να αξιοποιηθούν τόσο στο πλαίσιο του Εργαστηρίου, όσο και στο πρόγραμμα "Βιβλιοπαίζουμε" που εκπονείται στο νηπιαγωγείο μας. Τα παζλ είναι εικονογραφήσεις από κλασικά παραμύθια, που οι ήρωές τους βρίσκονται στο δάσος. Τα παιδιά προσπαθούν να μαντέψουν σε κάθε παζλ ποιος ήρωας περπατά, περπατά μας στο δάσος! https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=1294f2685b91 https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=05eb432a26d5 https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=35d9e17a0b85 https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=258ff39bc214
Εργαστήριο 4 «Το δάσος που αγαπώ»	1^η δραστηριότητα: Συζήτηση της ολομέλειας για την κατασκευή ενός δάσους (τι μπορούμε να βάλουμε, πως θα το φτιάξουμε)Κατασκευή ενός δάσους σε μακέτα. Η εκπαιδευτικός φτιάχνει το χορτάρι και το ποτάμι και οι μαθητές/μαθήτριες ξεκινούν να βάζουν κορμούς δέντρων από ρολό τουαλέτας και κόβουν δέντρα σε διάφορα σχέδια. Κόβουν και βουνά. Στη συνέχεια τα τοποθετούν στην μακέτα. 2^η δραστηριότητα: Συνεχίζοντας την κατασκευή της μακέτας, οι μαθητές/τριες κόβουν ζωάκια και πουλιά για να προσθέσουν στο δάσος. 3^η δραστηριότητα: Ολοκληρώνεται η κατασκευή του δάσους, με μανιτάρια και θάμνους. Τοποθετούνται όλα πάνω στην μακέτα.
Εργαστήριο 5 «Δάσος-Κιβωτός ζωής»	1^η δραστηριότητα:Το νηπιαγωγείο μας συμμετέχει στο πρόγραμμα του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βελβεντού- Σιάτιστας "Δάσος-Κιβωτός Ζωής:Προσεγγίζοντας αειφορικά το δασικό οικοσύστημα των Πιερίων Ορέων", το οποίο έχει ως στόχο να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές/τριες τη σπουδαιότητα του δάσους και την ανάγκη προστασίας του από όλα όσα απειλούν να το καταστρέψουν. 2^η και 3^η δραστηριότητα: Συζήτηση στην ολομέλεια σχετικά με αυτά που απειλούν το δάσος. Δημιουργείται εννοιολογικός χάρτης με τις απαντήσεις των μαθητών/τριών. Στη συνέχεια οι μαθητές/τριες παρακολουθούν ένα βίντεο για την καταστροφή των δασών. https://www.youtube.com/watch?v=q3HksXHeEA. Γίνεται συζήτηση στην ολομέλεια της τάξης σχετικά με το ζήτημα της καταστροφής των δασών. Με την μέθοδο της ιδεοθύελλας (brainstorming), προτείνονται λύσεις για την προστασία των δασών. 4^η δραστηριότητα: Οι μαθητές/τριες σκέφτονται ποιος μπορεί να βοηθήσει αν υπάρχει φωτιά στο δάσος και στη συνέχεια δημιουργούν με την παλάμη τους πυροσβεστικό όχημα, στο οποίο τα πέντε δάχτυλα είναι πυροσβέστες και το αποτυπώνουν σε φύλλο δραστηριότητας. 5^η και 6^η δραστηριότητα: Δημιουργείται ένα πυροσβεστικό όχημα με χαρτόκουτα. Οι μαθητές/τριες τη βάζουν κόκκινη και τη ζωγραφίζουν. Κολλούν και το σήμα της πυροσβεστικής, καθώς και τον αριθμό έκτακτης ανάγκης. Οι μαθητές/τριες φτιάχνουν πυροσβεστικά καπέλα και αφού τοποθετήσουν φωτιές στο δάσος που έφτιαξαν (μακέτα), γίνονται πυροσβέστες και προσπαθούν να σβήσουν τη φωτιά.
Εργαστήριο 6 «Δέντρο-δέντρο, το δάσος ζωντανεύει»	1^η δραστηριότητα: Παρακολούθηση βίντεο για την ιστορία της Wangari Muta Maathai, η οποία πέθανε στις 25 Σεπτεμβρίου 2011. Ήταν βραβευμένη με Νόμπελ Ειρήνης – η πρώτη Αφρικανή που κέρδισε το Νόμπελ Ειρήνης. Ενώ υπηρετούσε στο Εθνικό Συμβούλιο Γυναικών της Κένυας, αφοσιώθηκε στο να βοηθάει στους αγώνες των γυναικών στην αγροτική Κένυα. Παρατηρώντας πώς η ταχεία υποβάθμιση του περιβάλλοντος επηρέαζε τις ζωές των γυναικών, τις ενθάρρυνε να φυτέψουν δέντρα για να εξασφαλίσουν μελλοντικές προμήθειες καυσόξυλων και να προστατεύσουν τις πηγές νερού και τις καλλιέργειες. Για το σκοπό αυτό, ίδρυσε το κίνημα της Πράσινης Ζώνης το 1977, το οποίο οδήγησε στη φύτευση περισσότερων από τριάντα εκατομμυρίων δέντρων. «Η Γουάνγκαρι άλλαξε τη χώρα, δέντρο με δέντρο. Δίδαξε στο λαό της την αρχαία σοφία της ειρήνης με τη φύση...Είναι γνωστή στις μέρες μας ως Mama Miti – η μητέρα των δέντρων» (Από το βιβλίο της Donna Jo Napoli «Mama Miti») https://www.youtube.com/watch?v=EOIVE0MaIA0 2^η δραστηριότητα: Δημιουργείται μία ομαδική εργασία με τίτλο: "Η μητέρα των δέντρων", που βασίζεται στην ιστορία της Mama Miti. (Συμμετοχή στο Bravo Schools 2023, για τον παγκόσμιο στόχο "Ζωή στη στεριά")
Εργαστήριο 7 «Το μήνυμα ενός δέντρου»	1^η δραστηριότητα : Σε μία διαδικασία αναστοχασμού κι αξιολόγησης του Εργαστηρίου, δημιουργείται ένα συννεφώλεξο (word cloud), με ένα δέντρο που ρωτά τα παιδιά τι σκέφτονται όταν ακούν τη λέξη δάσος.

	2η δραστηριότητα: Δημιουργείται ένα φυλλάδιο με οδηγίες για προστασία των δασών και μοιράζεται από τους μαθητές/τριες σε γονείς, δασκάλους/ες και τους μαθητές/τριες του 1ου Δημοτικού Σχολείου Αγίας Παρασκευής.
Προσαρμογές για τη συμμετοχή και την ένταξη όλων των μαθητών/τριών	Οι προσαρμογές που θα βοηθήσουν στη συμμετοχή και ένταξη όλων των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία κατά τη διάρκεια της υλοποίησης των 7 εργαστηρίων του 2 ^{ου} θεματικού κύκλου, αφορούν κυρίως τη διδακτική προσέγγιση. Θα αξιοποιηθεί ένα πλήθος στρατηγικών διδασκαλίας, ρουτινών σκέψης, ενώ αξιοποιώντας εποπτικό και ψηφιακό υλικό, βιωματικές δράσεις, τέχνες και θεατρικό παιχνίδι, θα επιδιώξει να συμπεριλάβει όλους τους μαθητές, συνεκτιμώντας τον ρυθμό και το προφίλ μάθησης του καθενός.

Φορείς και άλλες συνεργασίες που θα εμπλουτίσουν το πρόγραμμά μας	• ΚΠΕ Καστοριάς • ΚΠΕ Βελβεντού-Σιάτιστας • Quality Net Foundation (Διαγωνισμός Bravo Schools 2023) • Γονείς και κηδεμόνες • Εκπαιδευτικοί άλλων σχολείων που εφάρμοσαν το ίδιο πρόγραμμα.
Τελικά προϊόντα που παρήχθησαν από τους/τις μαθητές/τριες κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων	• Φύλλα εργασίας • Κατασκευή 3D δάσους σε μακέτα από φελιζόλ • Κατασκευή πυροσβεστικού οχήματος από χαρτόκουτα • Ομαδική εργασία (Η μητέρα των δέντρων-Συμμετοχή στο Bravo Schools 2023)
Εκπαιδευτικό υλικό και εργαλεία που παρήχθησαν από τους/τις μαθητές/τριες κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων	• Εννοιολογικοί χάρτες • Συννεφόμελο (word cloud) με λέξεις που μας θυμίζουν το δάσος • Φυλλάδιο με οδηγίες προστασίας του δάσους
Αξιολόγηση - Αναστοχασμός πάνω στην υλοποίηση	Το πρόγραμμα αξιολογείται με βάση τους αρχικούς στόχους αναφορικά με τις δεξιότητες του 21^{ου} αιώνα και τις δεξιότητες του νου, όπως έχουν αναφερθεί στον βασικό προσανατολισμό του προγράμματος (σελ.1). Αναμένεται οι μαθητές και οι μαθήτριες να μπορούν να ερμηνεύουν και να κατανοούν πλήρως τη σπουδαιότητα της προστασίας των δασών. Το πρόγραμμα προβλέπει περιγραφική αξιολόγηση, η οποία και αποτελεί μία συστηματική και καλά οργανωμένη διαδικασία συλλογής και ανάλυσης δεδομένων. Αποσκοπεί στη συνεχή παρακολούθηση και ανίχνευση εμποδίων στη μάθηση, στη διάγνωση δυνατών σημείων και αδυναμιών στις διδακτικές επιλογές, στην ενεργό εμπλοκή των μαθητών στην αξιολόγησή τους. Είναι για τους παραπάνω λόγους αναπόσπαστο στοιχείο της διδακτικής και μαθησιακής διαδικασίας. Κατά την αξιολόγηση του Σχεδίου Δράσης, ο/η μαθητής/τρια θα αξιοποιήσει ένα φύλλο αυτοαξιολόγησης με σκοπό να προβληματιστεί σχετικά με την ποιότητα της εργασίας του/της, να κρίνει τον βαθμό στον οποίο πέτυχε συγκεκριμένους και σαφείς στόχους και βεβαίως να αναθεωρήσει αναλόγως, αν χρειαστεί.
Εκδηλώσεις διάχυσης και συνολική αποτίμηση της υλοποίησης της υποδράσης	• Κάνουμε δομημένη συζήτηση με τους μαθητές για να διαπιστώσουμε τι έχουν αποκομίσει από το πρόγραμμα. • Δημιουργούμε ένα ομαδικό συννεφόμελο και το αξιοποιούμε στη δημιουργία φυλλαδίου με οδηγίες για την προστασία του δάσους, ώστε να το μοιράσουμε σε γονείς, δασκάλους και μαθητές/τριες του Δημοτικού Σχολείου του χωριού μας. • Δημιουργούμε μία παρουσίαση στο Microsoft Sway με σκοπό τη διάχυση των δράσεων και των αποτελεσμάτων τους.